

1999. évi XLII. törvény

a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól

Az Országgyűlés

- tekintettel a magyar lakosság kedvezőtlen népegészségügyi mutatóira,
- annak érdekében, hogy a dohánytermékek forgalmazásának részleges korlátozásával csökkentse ezen termékek kiskorúak számára történő hozzáférhetőségét,
- kinyilvánítva abbéli szándékát, hogy a dohánytermékek elsősorban nyilvános helyeken történő fogyasztásának szabályozásával védelmet kell nyújtani a nemdohányzók, valamint az életkoruk vagy egészségi állapotuk miatt egyébként fokozott védelmet igénylő személyek részére a passzív dohányzás káros hatásaival szemben,
- felismerve továbbá, hogy a nemdohányzók védelmére vonatkozó szabályozást az egészségtudatos szemléletmód elterjedésével párhuzamosan, rendszeres időközönként felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy az állam a magánszféra mind újabb területein is védelmet biztosítson a passzív dohányzás káros hatásaival szemben,
- a magánélethez fűződő jogok tiszteletben tartása mellett nyomatékosan hangsúlyozva, hogy kerülni kell a dohányzást különösen kiskorúak, várandós nők, betegek vagy mozgásukban bármilyen okból korlátozott személyek jelenlétében a magánélet színterein is, különösen a zárt légtérű helyiségekben vagy gépkocsik zárt utasterében, mivel a dohányfüst minden esetben mérgező, annak nincs biztonságos egészségügyi határértéke,
- elősegítve ezzel az egészséghez, valamint az egészséges környezethez fűződő alkotmányos jogok megvalósulását és védelmét,
- figyelemmel - az ellentétes érdekek megfelelő egyeztetésével - a dohánytermékek fogyasztási kultúrája fejlesztésének szükségességre, a méltányolható fogyasztási szokásokat elismerve a következő törvényt alkotja:

Értelmező rendelkezések

1. § E törvény alkalmazásában

a) *dohánytermék*: cigaretta, szivar, szivarka, pipadohány és más fogyasztási dohány, vagy egyéb, külön jogszabály szerint dohányzásra szánt, dohány alapanyagú termék;

b) *dohányzás*: a dohánytermék füstképződéssel járó elégetése;

c) *közforgalmú intézmény*: az érintettek számára közfeladatot, illetőleg közérdekű vagy egyéb szolgáltatást, ellátást (a továbbiakban együtt: szolgáltatás) végző természetes vagy jogi személynek, illetőleg jogi személyiség nélküli szervezetnek a szolgáltatás, illetve az azzal összefüggő tevékenység biztosítására szolgáló létesítménye vagy egyéb eszköze, függetlenül attól, hogy az oda történő belépés a nyilvánosság számára teljesen szabad vagy valamely feltétel teljesítéséhez kötött;

A törvény valamennyi közforgalmú intézmény, és a munkahelyek valamennyi zárt légtérű helyisége tekintetében a zéró tolerancia elvéhez közelít a dohányzás kérdéskörével kapcsolatban.

A dohányzás a legjelentősebb megelőzhető halálok a fejlett országokban, így Magyarországon is. Sajnos hazánk a dohányzási szokásokat tekintve az EU27 országok közül 25. a listában, a lakosság 38%-a dohányzik, 15%-a korábban dohányzott, de már leszokott, és csupán 47%-a, aki sohasem dohányzott élete során. A nők és a férfiak napi átlag cigarettafogyasztása az Unió átlaga feletti. Az EU-ban évente mintegy 650 000 ember hal meg a dohányzással összefüggő betegségekben. A dohányzás felelős az EU-ban a rák okozta halálozások 25%-áért, illetve a bekövetkező halálozások 15%-áért. Óvatos becslések szerint 2002-ben az Európai Unióban 7300 felnőtt - köztük 2800 nem dohányzó - halt meg a környezeti dohányfüstnek való munkahelyi kitettség következtében. További 72 000 felnőtt, köztük 16 400 nem dohányzó halála vezethető vissza a környezeti dohányfüstnek való otthoni kitettségre. A tüdőrák halálozását tekintve Magyarország világelső, s ennek a betegségnek a 90 százaléka a dohányzás számlájára írható.

Egy 2010. október 1-jén megjelent publikáció - 17 különböző, a témával foglalkozó publikáció eredményeit összegezve - a szívbetegségekkel [akut koszorúér szindróma (ACS), akut szívizom infarktus (AMI)] kapcsolatos kórházi felvételek gyakoriságában 10%-os csökkenés volt megfigyelhető a teljes körű zárttéri dohányzási tilalom bevezetésével összefüggésben (Mackay D.F.et al, 2010).

A törvény célja a nemdohányzók és dohányzók fokozottabb védelme a dohányzás egészségkárosító hatásaival szemben, egyidejűleg figyelemmel az egészségre, az egészséges környezethez fűződő alkotmányos jogok érvényesülésének elősegítésére.

A módosítás a dohányzásra, valamint a dohánytermékek forgalmazására vonatkozó korlátozó szabályok meghatározásakor figyelembe veszi az azonos célok érdekében alkalmazott nemzetközi szabályozási megoldásokat és azok tapasztalatait.

A törvény a gyakorlati jogalkalmazási tapasztalatokra figyelemmel pontosítja a közforgalmú intézmény fogalmát. A törvény rögzíti, hogy a nyilvánosság számára nyitva álló intézmények attól függetlenül közforgalmúnak minősülnek, hogy az oda történő belépés teljesen szabad vagy valamely feltétel (pl. belépődíj megfizetése, személyazonosítás, biztonsági átvizsgálás stb.) teljesüléséhez kötött.

d) rendezvény: a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, valamint gazdasági, kulturális, - nem szabadidős jellegű - sport, egyházi, érdekvédelmi céllal, legalább három személy egyidejű jelenlétével létrejött szervezett összejövetel, illetve esemény;

e) zárt légtérű helyiség: valamely műszaki megoldással környezetétől fizikailag lehatárolt létesítmény, eszköz, amelynek a külső környezetből történő folyamatos légcseréje nem, vagy kizárólag nyílászárók, illetőleg egyéb műszaki berendezés útján biztosított;

f) kombinált figyelmeztetés: az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározottak szerint fényképből vagy egyéb illusztrációból és kiegészítő figyelmeztetés megfelelő szövegéből álló figyelmeztetés;

A törvényben továbbá szükséges a dohánytermékek csomagolásának kérdésköréhez kapcsolódóan, a 2003/641/EK bizottsági határozattal összhangban a kombinált figyelmeztetés fogalmának megjelenítése.

g) egészségvédelmi érdekek képviselőjét ellátó társadalmi szervezet: az egyesülési jogról szóló törvény alapján létrehozott egyesület, ha az alapszabályában meghatározott célja dohányzás visszaszorítása, e célnak megfelelően legalább két éve működik, továbbá az ilyen egyesületek szövetsége

A dohánytermékek fogyasztásának alapvető szabályai

2. § (1) A dohányzás számára kijelölt helyek kivételével - a (3) bekezdésben foglalt eltéréssel - nem szabad dohányozni

- a) közforgalmú intézménynek a nyilvánosság számára nyitva álló helyiségeiben,
- b) közösségi közlekedési eszközön,
- c) munkahelyen,
- d) közterületnek minősülő

da) a gyalogosforgalom számára nyitva álló aluljárókban és egyéb, zárt légtérű közforgalmú közlekedő összekötő terekben, valamint közterületi játszótéren, továbbá a játszótérek külső határvonalától számított 5 méteres távolságon belül,

db) a közforgalmú vasúti szolgáltatás nyújtására szolgáló vasúti üzemi létesítmények és a vasúti pálya tartozékainak személyforgalom számára megnyitott területein, közösségi közlekedési eszköz igénybevételének céljából létesített, illetve erre kijelölt megállóban, várakozó helyen, illetőleg helyiségben, valamint nyílt légtérű megálló, várakozó hely esetén annak külső határvonalától számított 5 méteres távolságon belül, azzal, hogy ha a dohányzási korlátozás alá tartozó terület külső határvonala nem állapítható meg egyértelműen, akkor a dohányzás a megállót vagy várakozó helyet kijelölő táblától vagy más jelzéstől számított 5 méteres sugarú körnek megfelelő körzetben tilos.

(2) Az (5) bekezdésben foglalt eltéréssel nem jelölhető ki dohányzóhely

- a) közforgalmú intézmények zárt légtérű helyiségeiben,
- b) munkahelyek zárt légtérű helyiségeiben,
- c) helyi közforgalomban közlekedő közösségi közlekedési eszközön, helyiérdekű vasúton, menetrend alapján belföldi helyközi közforgalomban közlekedő autóbuszon, valamint menetrend szerint közlekedő személyszállító vonaton.

(3) Az (1) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően dohányzóhely kijelölése nélkül is lehet dohányozni

a) a dohánytermék kereskedelmi bemutatója céljából létrejött rendezvényen,

b) szállásszolgáltatást nyújtó intézmények kifejezetten dohányzóként kiadott és ekként megjelölt, zárt légtérű szobáiban,

feltéve, hogy a dohányzást az e törvényben foglalt más rendelkezés vagy tűzvédelmi előírás egyébként nem tiltja.

(4) A (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakon túlmenően nyílt légtérben sem jelölhető ki dohányzóhely

a) oktatási intézményben,

b) gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben,

c) az (5) bekezdésben foglalt kivétellel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 3. § f) pontja szerinti egészségügyi szolgáltatónál, ideértve a többcélú intézményt is, ha abban egészségügyi szolgáltatást is nyújtanak.

(5) A (7) és (8) bekezdésben foglaltak szerint zárt légtérű dohányzóhely is kijelölhető

a) a 9. §-ban foglalt esetekben,

b) büntetés-végrehajtási intézményekben a fogvatartottak - köztük a kóros elmeállapotúak - számára,

c) az Eütv. 188. § a) pontja szerinti pszichiátriai intézetben a pszichiátriai betegek számára,

d) a munkavállalók részére, ahol a munkahelyi klíma zárttéri munkahelyen a külön jogszabályban meghatározott korrigált effektív hőmérséklet a 24 °C-ot meghaladja.

(6) A kijelölt dohányzóhelyek e törvényben előírt rendelkezéseknek való megfelelését az egészségügyi államigazgatási szerv, tűzvédelmi szempontoknak való megfelelését a tűzvédelmi hatóság ellenőrzi.

(7) A dohányzási korlátozással érintett, valamint a dohányzásra kijelölt helyeket, helyiségeket, valamint közterületeket felirat vagy más egyértelmű jelzés alkalmazásával - tűzvédelmi szempontú tilalom esetén szabványos tiltó táblával, illetve piktogrammal - szembetűnő módon meg kell jelölni.

(8) Ha e törvény alapján zárt légtérű dohányzóhely kerül kijelölésre, a dohányzóhely nemdohányzó helyiséggel azonos helyiségben nem jelölhető ki. Zárt légtérű dohányzóhely esetén a megfelelő légcserre feltételeit nyílászáró szerkezetekkel vagy egyéb műszaki berendezés felszerelésével biztosítani kell úgy, hogy dohányfüst a nemdohányzó helyiségekbe ne juthasson be. E bekezdés alkalmazásában a légcserre abban az esetben megfelelő, ha a helyiségben legalább

a) a friss levegő befűvását, illetve az elhasznált levegő elszívását biztosító mechanikus szellőztető berendezés működik, és

b) a dohányzóhelyek kijelölése, valamint a helyiség légöblítése olyan módon került kialakításra, hogy a dohányfüst a keletkezése helyétől közvetlenül az elszívócsatornába áramlik anélkül, hogy a nemdohányzó helyek az áramlás irányába esnének.

2/A. § A helyi önkormányzat rendeletben a 2. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakon túl közterületet nemdohányzó közterületnek nyilváníthat. Az önkormányzat rendeletében a dohányzási korlátozás hatókörét olyan módon kell részletesen szabályozni, hogy az e törvényben foglalt, dohányzóhely-kijelölési kötelezettségüknek a kötelezettek eleget tehessenek. A nemdohányzó közterület kijelölésére a 2. § (7) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. A közterületet érintő dohányzási korlátozások betartását a 7. §-ban foglaltakon túl - az önkormányzati rendeletben foglaltakra figyelemmel - a közterület-felügyelet is ellenőrizheti, és a dohányzási korlátozás tetten ért megszegőjét a 7. § (5) bekezdése szerinti helyszíni bírsággal sújthatja. Az így befolyt bírság az önkormányzat bevétele.

3. § (1) A közforgalmú intézmény feladatkörében eljáró, valamint a közösségi közlekedési eszköz működtetésében hivatásszerűen közreműködő személy (a továbbiakban együtt: rendelkezésre jogosult) a dohányzásra vonatkozó korlátozást megsértőt a jogsértés haladéktalan befejezésére köteles felhívni. A felhívás eredménytelensége esetén a rendelkezésre jogosult az érintett személyt felszólítja, hogy a közforgalmú intézményt, illetve a közösségi közlekedési eszközt hagyja el, illetőleg kezdeményezi a 7. § (1)-(2), illetve (13) bekezdései szerinti eljárás lefolytatását.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személy felhívására - az eljáró intézkedési jogosultságának igazolását követően - az érintett személy személyazonosságát hitelt érdemlő módon köteles igazolni.

4. § (1) A 2. § (1) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott esetekben - a (6) bekezdésben, valamint a 2. § (3)-(5) bekezdésében foglalt kivétellel - dohányzásra az e törvényben foglaltaknak, valamint a tűzvédelmi szabályoknak megfelelő, nem zárt légtérű helyet kell kijelölni és fenntartani, a 2. § (7) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazásával. Dohányzóhely a közforgalmú intézmény bejáratától számított 5 méteres távolságon belül nem jelölhető ki, kivéve a szórakoztató, vendéglátó szolgáltatást nyújtó közforgalmú intézmények esetében. A szórakoztató, vendéglátó szolgáltatást nyújtó közforgalmú intézmények esetében a dohányzóhelyet a bejáratától számított 5 méteres távolságon belül abban az esetben lehet kijelölni, ha az intézmény területén a nyílt légtérű dohányzóhely kijelölésének feltételei a bejáratától számított 5 méteres távolságon kívül nem állnak fenn.

(2)

(3) A 2. § (2) bekezdés c) pontjában nem szereplő közforgalmú, valamint a magánforgalomban közlekedő közösségi közlekedési eszközökön a dohányzóhely kijelöléséről az üzemeltető dönt. A kijelölés tűzvédelmi szabályokat vagy közlekedésbiztonsági érdeket nem sérthet.

(4)-(5)

(6) Szórakoztató, vendéglátó-ipari szolgáltatást nyújtó közforgalmú intézmény üzemeltetője az intézményt nemdohányzó intézménnyé nyilváníthatja. Ebben az esetben az intézményben dohányzóhelyet nem zárt térben sem kell kijelölni. A nemdohányzó intézménnyé minősítés tényét jól látható és egyértelmű felirat vagy jelzés

alkalmazásával az intézménynek a közforgalom számára nyitvaálló bejáratánál, valamint a vendégforgalom által igénybe vett valamennyi helyiségében fel kell tüntetni.

(7)

(8) A 2. § (2) bekezdésének *a*) pontja szerinti esetben az (1) bekezdés megfelelően alkalmazandó azzal, hogy helyiségen kívüli dohányzóhely nem zárt légtérben is csak úgy jelölhető ki, ha a dohányzóhely az egészségügyi szolgáltatást igénybevevők szokásos vagy szükségszerű útvonalától megfelelően elkülönül.

(9) Az (1)-(8) bekezdésben, valamint a 4/A. §-ban meghatározott feltételek biztosításáról a közforgalmú intézmény belső szabályzatában meghatározott személy, ennek hiányában az intézmény vezetője, üzemeltetője, a rendezvény szervezője, a közösségi közlekedési eszköz üzemeltetője, a közoktatási intézmény vezetője, illetőleg a munkáltató gondoskodik.

4/A. § (1) A munkáltató a munkahelyet - külön telephely esetén telephelyenként - a (2)-(3) bekezdésben foglaltak szerint nemdohányzó munkahellyé nyilváníthatja. Ebben az esetben a munkáltató kizárólagos rendelkezése alatt álló létesítményekben, illetve helyiségekben dohányzóhelyet kijelölni nem lehet. A nemdohányzó munkahellyé minősítés tényét jól látható és egyértelmű felirat vagy jelzés alkalmazásával, a munkahelynek a személyforgalom számára nyitva álló valamennyi bejáratánál, valamint a nem kizárólag a munkavállalók által igénybe vett valamennyi helyiségben vagy az ezekhez vezető közlekedőfolyosókon - valamennyi igénybevevő által jól látható módon - fel kell tüntetni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti, nemdohányzó munkahellyé nyilvánításról szóló döntés

a) kollektív szerződéssel rendelkező munkáltatónál a kollektív szerződésben,

b) az *a)* pont hatálya alá nem tartozó munkáltatónál a munkavállalók kezdeményezésére vagy ezek egyetértésével hozható meg.

(3) A munkavállalók részéről a (2) bekezdés *b)* pontja szerinti kezdeményezésre jogosult a kollektív szerződés megkötésére jogosult szakszervezet, ennek hiányában a munkáltatónál - telephelyen történő munkavégzés esetén az adott telephelyen - a megállapodás megkötésekor foglalkoztatott munkavállalók legalább 50%-a. A munkáltató kezdeményezése esetén a munkavállalói egyetértésre a kezdeményezési jog szabályai irányadóak. A munkavállalók kezdeményezését a munkáltató köteles figyelembe venni. Ebben az esetben a munkahelyet, illetve telephelyet 30 napon belül nemdohányzóvá kell nyilvánítani.

(4) Azon munkahelyek esetében, ahol dohányzóhely kijelölése a 2. § (2) és (4) bekezdése alapján tilos, illetve ahol dohányzóhely kijelölése a 2. § (3) bekezdése alapján nem kötelező, az (1)-(3) bekezdés nem alkalmazható. Az (1) bekezdés szerint nemdohányzóvá nyilvánított munkahelyen a (2)-(3) bekezdés szerinti szabályok megfelelő alkalmazásával lehet dohányzóhely kijelölését kezdeményezni.

A hatályos törvény szerint a dohányzás számára kijelölt helyek kivételével nem szabad dohányozni a munkahelyen, a külön jogszabályban, valamint a munkáltató rendelkezései szerint meghatározott esetekben. Tekintettel egyrészt arra, hogy a hivatkozott - a munkavédelmi törvénybe foglalt - szabályozás alapján ott, ahol az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés dohányzási tilalom elrendelését teszi szükségessé - tehát praktikusán valamennyi munkahelyen - külön dohányzóhelyet kell kijelölni, másrészt figyelembe véve, hogy a munkáltatók rendelkezési joga e körben gyakorlatilag korlátlan, indokolt, hogy a munkáltató a munkavállalók többségével kötött megállapodás esetén a munkahelyet nemdohányzó munkahellyé nyilváníthassa, illetve a munkavállalók többségének kezdeményezése esetén köteles legyen ilyen irányú döntést hozni.

A tilalom ebben az esetben a törvény szerint a munkáltató kizárólagos rendelkezése alatt álló létesítményekre, illetve helyiségekre terjed ki, az ilyen módon elrendelt korlátozás azonban nem feltétlenül zárja ki a helyiségen kívüli dohányzóhely-kijelölés lehetőségét. A törvény itt is előírja a tilalom mindenki számára jól látható módon történő feltüntetésének kötelezettségét. A nemdohányzó munkahellyé minősítés kezdeményezésére, illetve az ilyen döntéssel való egyetértésre a törvény a kollektív szerződés megkötésére jogosult szakszervezetet, ennek hiányában a munkavállalók többségét hatalmazza fel.

Figyelemmel arra, hogy a törvény a dohányzási korlátozás alól felmentő kivételt is ad - meghatározott szolgáltatási körben, ott ahol a szolgáltatás jellege nem teszi indokolttá dohányzási korlátozás alkalmazását, és ott, ahol a szolgáltatást nyújtók többségénél végrehajthatatlan feladatot jelent önálló, a törvénynek megfelelő dohányzóhelyek elkülönítése - a kivételi szabályok további érvényesülését a törvény továbbra is biztosítja.

A dohánytermékek forgalomba hozatalának egyes korlátai

5. § (1) Dohánytermék nem árusítható közoktatási intézményben, személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben, gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben, valamint egészségügyi intézményben.

(2)-(3)

(4) Dohánytermék árumintaként nem forgalmazható.

(5) Dohánytermék az üzlet jellegét, kialakítását figyelembe véve az egyéb termékektől elkülönítve, önálló polcon vagy az üzlethelyiség erre a célra elkülönített részén, vagy kizárólag dohánytermékek, illetőleg azok fogyasztásához kapcsolódó kiegészítő kellékek forgalmazására szolgáló önálló üzlethelyiségben hozható kereskedelmi forgalomba.

(6) Az (5) bekezdésben foglalt rendelkezések betartását a fogyasztóvédelmi hatóság rendszeresen ellenőrzi.

BH2009. 34. *Dohányáru reklámozása csak a törvény által megengedett körben lehetséges (1997. évi LVIII. törvény 13. §; 1999. évi XLII. törvény 5. §).*

EBH2008. 1936. *Dohányáru reklámozása csakis a törvény által megengedett szűk körben lehetséges (1997. évi LVIII. törvény 13. §; 1999. évi XLII. törvény 5. §).*

EBH2005. 1279. *A dohánytermék és szeszes ital 18. életévüket be nem töltött fiatalok számára történő kiszolgálása objektív felelősséget alapoz meg [1997. évi CLV. törvény 6. §, 43. §, 46. §; 1999. évi XLII. törvény 5. §; 4/1997. (I. 22.) Korm. rendelet 16. §].*

6. § (1) Cigaretta forgalomba hozni csak abban az esetben lehet, ha a forgalomba kerülő fogyasztói csomagolási egység felirata - szembetűnően, kontrasztos háttérben, jól olvashatóan, tartósan, magyar nyelven - egyaránt tartalmazza

a) egyik főoldalán, az oldal legalább 30%-át kitevő felületen:

aa) „A dohányzás súlyosan károsítja az Ön és a környezetében élők egészségét!” figyelmeztetést, vagy

ab) „A dohányzás halált okozhat!” figyelmeztetést,

b) másik főoldalán, az oldal legalább 40%-át kitevő felületen az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott lehetőségek közül a gyártó által választható kombinált figyelmeztetést, valamint

c) egyik keskenyebb oldalán, az oldal legalább 10%-át kitevő felületen a cigaretta főfüst egységnyi mennyiségében lévő kátrány- és nikotin-, valamint szén-monoxid-tartalom számszerű értékét.

A színes fényképek és egyéb illusztrációk dohánytermékek csomagolásán egészségügyi figyelmeztetésként történő használatáról szóló 2003. szeptember 5-i 2003/641/EK bizottsági határozat, valamint a Bizottság által a kombinált figyelmeztetésekről kiadott katalógus alkalmazásával a törvény új csomagolási szabályozást vezet be. A kombinált figyelmeztetéseket, valamint azok alkalmazásának részletes szabályait kormányrendelet fogja megállapítani. Ennek érdekében az Nvt. mellékletének hatályon kívül helyezése is szükséges.

(2) Az (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontja alatti általános egészségvédő figyelmeztetéseket, továbbá a gyártó által választható kombinált figyelmeztetést váltakozva kell alkalmazni úgy, hogy azok rendszeres megjelenése főoldalanként biztosított legyen.

(3) Az (1) bekezdésben nem említett dohánytermékek forgalomba hozatalának feltételeire az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések megfelelően irányadóak azzal, hogy az egészségvédő figyelmeztetések legkisebb méretére vonatkozó rendelkezést, valamint az (1) bekezdés c) pontját nem kell alkalmazni.

(4) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott egészségvédő figyelmeztetés valamelyikét a dohányterméket árusító üzlethelyiségben, illetve mozgó árusító hely kiszolgáló terében is el kell helyezni. A figyelmeztetés feltüntetésének módjára az (1) bekezdésben foglaltak megfelelően irányadóak azzal, hogy a figyelmeztető felirat legkisebb méretére vonatkozó rendelkezést nem kell alkalmazni.

(5) A dohánytermékek címkézésének és csomagolásának további részletes szabályaira külön jogszabály rendelkezései az irányadóak.

A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény 6. §-ának módosítását az időközben - 2001-ben - bekövetkezett közösségi jogi változások indokolják. Az Európai Közösségek Tanácsa és a Parlament a dohánytermékek forgalmazásával kapcsolatos kérdések egységes szabályozása érdekében 2001. június 5-én fogadta el a 2001/37/EGK számú irányelvét, mely a dohánytermék előállítására, csomagolására és forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről rendelkezik. A címkézésre vonatkozóan a fenti irányelv kifejezetten részletes szabályokat fogalmaz meg. A jelenleg hatályos magyar szabályozás is kötelezővé teszi az előírt és a választható egészségvédő figyelmeztetés feltüntetését a cigaretta és más dohánytermék csomagolásán, azonban a feliratok mérete nem felel meg az uniós követelményeknek. Míg a magyar szabályozás szerint az előírt egészségvédő figyelmeztetést a cigaretta csomagjának a termék nevét tartalmazó széles oldalán, a választható figyelmeztetést a másik oldalán kell feltüntetni és a felirat a felület legalább 4%-át kell, hogy kitegye, addig a közösségi irányelvben ezek az értékek 30% az előírt figyelmeztetés esetén, illetve 40% a választható figyelmeztetés esetén. A cigarettafüst kátrány- és nikotintartalmát jelenleg a doboz keskenyebbik oldalán kell feltüntetni, úgy, hogy a felirat fedje a felület legalább 4%-át, szemben az Unió által előírt 10%-kal. 2004. január 1-jétől a csomagolás egyik oldalán legalább 30%-ot kitevő felületen a 6. § (1) bekezdés a)

pontyában leírt alternatívák közül, míg a másik oldalán legalább 40%-ot kitevő felületen a mellékletben szereplő 14 lehetőség közül választott szöveget kell feltüntetni.

(6) Dohánytermék árusítása automatából nem megengedett.

A törvény az Egészségügyi Világszervezetnek a 2005. évi III. törvénnyel kihirdetett Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye 16. cikkében foglalt kötelezettséggel összhangban, a kiskorúak dohánytermékekhez való hozzáférése ellenőrizhetősége érdekében rögzíti, hogy dohánytermék árusítása automatából nem megengedett.

A dohánytermékek fogyasztására, illetőleg forgalmazására vonatkozó tilalmak, valamint kötelezettségek megszegése

7. § (1) A 2-4/A. §-ban, a 9. §-ban foglalt, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 38. §-a szerinti rendelkezések betartását az egészségügyi államigazgatási szerv ellenőrzi, és azok megsértése esetén - a jogsértő természetes vagy jogi személlyel, illetve jogi személyiség nélküli szervezettel szemben - egészségvédelmi bírságot szab ki. Az egészségügyi államigazgatási szerv eltekinthet a bírság kiszabásától a 4. § (9) bekezdésében meghatározott személlyel szemben, ha a rendelkezésre jogosult a dohányzásra vonatkozó korlátozást megsértővel szemben a 3. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségének bizonyíthatóan eleget tett.

(2) Egészségvédelmi bírság megfizetésére köteles a 4. § (9) bekezdésében megjelölt személy is, aki a dohányzásra vonatkozó, e törvényben foglalt tilalmak, korlátozások betartását feladatkörében nem érvényesíti.

(3) Egészségvédelmi bírság csak azon természetes személy ellen szabható ki, aki a cselekmény elkövetésekor 14. életévét betöltötte, és saját jövedelemmel rendelkezik.

(4) Az egészségvédelmi bírság összege

a) a dohányzással összefüggő tilalmak, korlátozások megsértése esetén legalább 20 000, legfeljebb 50 000 Ft;

b) a dohányzóhelyek kijelölésére vonatkozó kötelezettség nem vagy nem megfelelő teljesítése, valamint a dohányzást érintő tilalmak, korlátozások megtartására vonatkozó ellenőrzési kötelezettség elmulasztása esetén

ba) legalább 100 000 Ft, legfeljebb 250 000 Ft az ezen kötelezettségek betartásáért felelős személy tekintetében, illetve

bb) legalább 1 000 000, legfeljebb 2 500 000 Ft az intézmény, szervezet, üzemeltető vagy gazdasági társaság tekintetében.

(5) A kiszabott egészségvédelmi bírság összegét úgy kell meghatározni, hogy az igazodjék a cselekmény súlyához és az elkövető személyi körülményeihez. Az eljáró hatóság a (4) bekezdés a) pontja szerinti esetben - az ott meghatározott összszeghatártól eltérően - a törvénysértőt 30 000 Ft-ig terjedő helyszínen kiszabott egészségvédelmi bírsággal sújthatja. A helyszínen kiszabott bírság 30 napon belül történő meg nem fizetése esetén a (4) bekezdést kell alkalmazni.

(6)

(7) Az egészségvédelmi bírság az eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnak az (1)-(2) bekezdések szerinti magatartásról való tudomásszerzését követő 6 hónapon belül alkalmazható. A jogsértő magatartás tanúsításától számított 1 éven túl egészségvédelmi bírság nem szabható ki, kivéve, ha a magatartás jogsértő állapot fenntartásával valósul meg. Ebben az esetben az elévülési idő a jogsértő állapot megszűnésének napján kezdődik.

(8)

(9) A jogerős határozattal megállapított egészségvédelmi bírságot, valamint a dohánytermékek forgalmazásával összefüggő, e törvényben foglalt tilalmat, korlátozást megszegővel szemben jogerősen alkalmazott fogyasztóvédelmi bírságot, valamint a helyszíni bírságot az egészségügyi államigazgatási szerv számlájára kell befizetni.

(10)

(11)

(12) Az egészségvédelmi bírság kiszabása nem érinti a jogsértésnek megfelelő, külön jogszabály szerinti jogkövetkezmények alkalmazhatóságát.

(13) A közoktatási intézménynek az e törvény szerint elrendelt dohányzási tilalmat - a tanulói jogviszonyból származó kötelezettség teljesítése vagy az azzal összefüggő bármely tevékenység során a közoktatási intézmény, vagy annak feladatkörében működő más intézmény területén - megsértő, 14. életévét betöltött tanulóval szemben a 3. § (1) bekezdése szerinti személy kezdeményezi a külön jogszabály szerinti fegyelmi eljárás lefolytatását.

A törvény bevezeti - az e törvényben foglalt korlátozások, illetőleg kötelezettségek megsértésének speciális szankciójaként - az egészségvédelmi bírság intézményét a dohányzással kapcsolatos korlátozó intézkedések hatékony érvényesülése érdekében, valamint a fogyasztóvédelmi bírság alkalmazását írja elő a

dohánytermékek forgalmazására vonatkozó a törvényben foglalt szabályok megszegése esetére. Egyúttal kiegészítő forrást teremtve az egészségvédelem, egészségmegőrzés, valamint a gyógyító ellátások feladatainak a fejlesztésére irányuló programok finanszírozásához.

7/A. § (1) Az 5. és 6. §-ban foglalt rendelkezések betartását a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi, és - a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) alkalmazásával - eljár azok megsértése esetén.

(2) Az (1) bekezdésben említett rendelkezések az Fgytv. alkalmazásában fogyasztóvédelmi rendelkezések.

7/B. § (1) Az ellen, akinek e törvénybe ütköző tevékenysége a lakosság széles körét érinti vagy jelentős népegészségügyi érdeksérelmet okoz, az egészségügyi államigazgatási szerv, az egészségvédelmi érdekek képviselőjét ellátó civil szervezet vagy az ügyész pert indíthat a lakosság széles körének védelme, illetőleg a jelentős népegészségügyi érdeksérelem kiküszöbölése érdekében. Ilyen per akkor is indítható, ha a sérelmet szenvedettek személye nem állapítható meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott kereset a jogsértés bekövetkezését követő egy éven belül nyújtható be.

(3) A bíróság az ítéletben feljogosíthatja az igény érvényesítőjét, hogy a jogsértő költségére az ítéletet országos napilapban közzétegye.

(4) Az egészségvédelmi érdekek képviselőjét ellátó civil szervezetet az ügyfél jogai illetik meg

a) az egészségügyi államigazgatási szervnek a 2-4/A. §-ban, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 38. §-ában foglalt rendelkezések megsértése miatt,

b) a fogyasztóvédelmi hatóságnak az 5. és 6. §-ban foglalt rendelkezések megsértése miatt indult eljárásában.

Záró rendelkezések

8. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő hetedik hónap első napján lép hatályba azzal, hogy a hatálybalépésének napján - érvényes működési engedély alapján - működő vagy folyamatban lévő működési engedélyezési eljárás alapján a működésüket a törvény hatálybalépését követően megkezdő szórakoztató, vendéglátó-ipari szolgáltatást nyújtó közforgalmú intézmények tekintetében a dohányzási korlátozást, illetőleg a dohányzóhely kijelölésére vonatkozó kötelezettséget 2001. január 1-jétől kell alkalmazni.

(2) A dohányzásra, valamint a dohánytermékek forgalmazására vonatkozó, e törvényben foglalt tilalmak, korlátozások nem érintik az egyéb jogszabályban meghatározott érdekből, célból, illetőleg módon elrendelt dohányzási tilalmakat, korlátozásokat.

(3) Azok a cigaretta dohánytermékek, amelyek nem felelnek meg az e törvény 6. § (1)-(2) bekezdésében és a külön jogszabályban meghatározott rendelkezéseknek nem gyárthatók és a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény rendelkezései szerint nem bocsáthatók szabadforgalomba és e rendelkezés hatálybalépésétől számított egy évet követően nem hozhatók forgalomba.

(4) Felhatalmazást kapnak az érintett miniszterek, hogy az irányításuk, illetve felügyeletük alá tartozó fegyveres szervek tekintetében a dohányzásra, a dohányzóhelyek kijelölésére, illetve a dohánytermékek forgalmazására vonatkozó részletes, az e törvénnyel összhangban lévő szabályokat rendeletben meghatározzák.

(5) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg

a) a kombinált figyelmeztetéseket, valamint azok alkalmazásának részletes szabályait, a dohányzási korlátozásra, valamint a dohányzóhelyek kijelölésére vonatkozó feliratok és jelzések tartalmát, formáját, továbbá a dohánytermékek előállításának, forgalmazásának és ellenőrzésének a jövedéki törvény szabályozási körébe nem tartozó egyéb feltételeit,

b) az egészségvédelmi bírság befizetésének, nyilvántartásának részletes szabályait.

(6) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 2001/37/EK irányelve (2001. június 5.) a tagállamoknak a dohánytermékek gyártására, kizserelésére és árusítására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2003/33/EK irányelve (2003. május 26.) a tagállamok dohánytermékek reklámozására és szponzorálására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítéséről, 5. cikk (2) bekezdése [a törvény 5. §-ának (4) bekezdése].

8/A. § (1) 2012. január 1-je és 2012. március 31-e között az egészségvédelmi bírság kiszabását az egészségügyi államigazgatási szerv mellőzi abban az esetben, ha a hatósági ellenőrzés során megállapított, e törvénybe ütköző jogsértést megvalósító cselekmény miatt e törvény 2011. december 31-én hatályos rendelkezései alapján bírság kiszabásának nem lett volna helye.

(2) Az egészségügyi államigazgatási szerv (1) bekezdés szerinti eljárására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 94. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak az irányadóak, azzal, hogy

a) a jogsértőt legalább húsz napos, de legkorábban 2012. április 1-jei határidővel kell a jogszabálysértés megszüntetésére kötelezni, és

b) a (2) bekezdésben foglalt időszak alatt e törvénybe ütköző cselekményekkel összefüggésben a Ket. 94. § (2) bekezdés d) pontja nem alkalmazható.

8/B. § Azok a cigaretta dohánytermékek, amelyek a 6. § 2011. december 31-én hatályos rendelkezéseinek megfelelnek, de nem felelnek meg a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény módosításáról szóló 2011. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Módosító Tv.) által megállapított 6. § rendelkezéseinek, a 8. § (5) bekezdés a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján kiadott jogszabály hatálybalépésétől számított

a) nyolcadik hónap első napjától nem gyárthatóak és a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény rendelkezései szerint nem bocsáthatóak szabadforgalomba, továbbá

b) tizenkettedik hónap első napjától nem hozhatók forgalomba és nem adhatók át a végső fogyasztónak.

9. § (1) A kereskedelemről szóló törvény szerint szálláshelynek minősülő, jogszabály alapján szállodaként üzemeltetett közforgalmú intézményben a Módosító Tv. hatálybalépésekor már működtetett és a (3) és (4) bekezdés szerint engedélyezett zárt légtérű dohányzóhely - szivarszobaként - tovább működtethető. A tovább működtetést az egészségügyi államigazgatási szerv engedélyezi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szivarszobában 2012. január 1-jétől más szolgáltatás nem nyújtható, különösen étel vagy ital nem szolgálható fel, a szolgáltatást igénybevevő dohányzó vendégek ott tartózkodásának tartama alatt a munkavállaló a szivarszobában tartózkodását szükségessé tevő munkaköri feladat ellátására nem kötelezhető.

(3) Az (1) bekezdés szerinti szálloda üzemeltetője, ha a szivarszobáját 2011. december 31-ét követően tovább kívánja működtetni, a Módosító Tv. hatálybalépését követő 60 napon belül kérheti ennek engedélyezését.

(4) Az egészségügyi államigazgatási szerv helyszíni szemlét is magában foglaló hatósági eljárás keretében köteles megvizsgálni, hogy a bejelentett szivarszoba az (5) és (6) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelel-e. Ha a bejelentett szivarszoba e feltételeknek

a) nem felel meg, az egészségügyi államigazgatási szerv a szivarszoba dohányzóhelyként történő kijelölését 2012. január 1-jével megtiltja,

b) megfelel, az egészségügyi államigazgatási szerv a szivarszoba tovább működtetését engedélyezi.

(5)-(6)

Melléklet az 1999. évi XLII. törvényhez